

Anarcho-Biblioteka
Dobry pieróg to wywrotowy pieróg

Ernst Friedrich

Anonim

Anonim
Ernst Friedrich

rokantyzystowski.org

pl.anarchistlibraries.net

Spis treści

Krieg dem Kriege i Anti-kriegsmuseum	3
Prześladowania i emigracja	4

Ernst Friedrich był pacyfistą i anarchistą, założycielem Muzeum Antywojennego i twórcą publikacji *Krieg dem Kriege* (Wojna Wojnie). Do śmierci w 1967 roku prowadził działania na rzecz pokoju oraz nieustannie pracował na rzecz pokojowej edukacji.

Ernst Friedrich urodził się w 1894 roku we Wrocławiu, jako najmłodsze z trzynastorga dzieci praczki i rymarza. Kształcił się na drukarza, jednak nie zdołał ukończyć praktyki drukarskiej i podjął się pracy robotnika w fabryce. W 1911 roku zapisał się do Socjaldemokratycznej Partii Niemiec, jednak szybko odszedł z niej gdy wyraziła ona oficjalne poparcie dla zaciągnięcia kredytów wojennych. Jako bliski przyjaciel Karla Liebknechta często współpracował ze związkami zawodowymi, był także znaną i istotną postacią w środowisku anarchistycznym. W 1919 roku przejął siłą centrum *Freie Deutsche Jugend* (Wolnej Młodzieży Niemieckiej) w Berlinie i zmienił je w miejsce spotkań rewolucyjnych artystów i młodzieży nastawionej antyautorytarnie. Zajmował się także m.in. tworzeniem objazdowych wystaw antywojennych i organizacją odczytów tekstów Maksyma Gorkiego, Fiodora Dostojewskiego, Lwa Tołstoja.

Krieg dem Kriege i Anti-kriegsmuseum

W 1924 roku Friedrich wydał publikację *Krieg dem Kriege* (Wojna wojnie), czyli album składający się z ponad 180 zdjęć pozyskanych z niemieckich archiwów militarnych i medycznych. Ta antywojenna książka, wykorzystująca fotografię do przeprowadzenia terapii szokowej na czytelnikach i potępienia zbrodniczej ideologii wojennej, szybko zwróciła uwagę władz. Wkrótce po wydaniu została wpisana na listę książek zakazanych. W konsekwencji, w wielu miastach policja atakowała księgarnie i niszczyła cały nakład publikacji, a za publiczną prezentację zawartych w *Krieg dem Kriege* fotografii groziła kara grzywny.

W 1925 roku Ernst Friedrich, kontynuując działania na rzecz realizacji swojej pacyfistycznej wizji, otworzył w Berlinie przy Parochialstrasse 29 *Anti-kriegsmuseum* (Muzeum antywojenne). Prezentował w nim fotografie z albumu w otoczeniu obiektów związanych z kultem wojny. W książce wydanej dekadę po otwarciu muzeum, pt. *Vom Friedens-Museum zur Hitler-Kaserne* (Od muzeum pokoju do baraków Hitlera) opisuje, jak wyglądała jego budowa: z pomocą znajomego budowniczego, z materiałów kupionych w pobliskim sklepie budowlanym na kredyt. Friedrichowi finansowo po-

magą również rodzina, która posiadała kilka sklepów w Berlinie, o tym jednak nie lubił wspominać – wolał widzieć siebie jako samotnego bohatera, któremu nie straszne są przeciwności losu.

Prześladowania i emigracja

Ernst Friedrich prowadził także anarchistyczną działalność wydawniczą – w jego gazecie *Schwarze Fahne* (Czarna Flaga) publikowano artykuły o tytułach takich jak np.: *Noske: śmiech mordercy* (Gustav Noske był pierwszym po I wojnie światowej ministrem obrony w rządzie socjaldemokratycznym). Nic dziwnego, że działalność Friedricha władze niemieckie uznawały za wrogą politycznie, nieustannie nękając go sprawami sądowymi, grzywnami oraz regularnie karząc więzieniem. Witryny muzeum, które szybko stało się centrum kulturalnym pacyfistów i aktywistek antywojennych, często były wybijane, a zdjęcia zdzierane ze ścian.

W 1933 roku oddział nazistowskiego SA zaatakował muzeum, zniszczył ekspozycję i aresztował Friedricha. Po oswobodzeniu, postanowił wyjechać z kraju wraz z całym archiwum muzealnym. W 1936 roku w Belgii, gdzie otrzymał azyl, otworzył kolejne Muzeum Antywojenne, ponownie zniszczone przez Niemców w 1940 roku. Po wojnie Friedrich próbował namówić władze niemieckie na sfinansowanie nowego muzeum przeciw wojnie, jednak bez skutku. W 1955 wyjechał na stałe do Francji, gdzie na rzece pod Paryżem, zakupił na kredyt wyspę, którą nazwał *Ile de la Paix* – Wyspą Pokoju. Do końca życia organizował tam zloty młodzieży i spotkania edukacyjne na temat wojny i pokoju. Zmarł w 1967 roku – ponieważ nie zdążył spłacić kredytu, wyspa została po jego śmierci sprzedana, a papiery własnościowe zniszczone. Wnuk Ernsta Friedricha, Tomas Spree, otworzył ponownie *Anti-Kriegs-Museum* w 1982 roku w Berlinie.